

PROJEKT INSTALACJI ELEKTRYCZNEJ W BUDYNKU ŚWIETLICY

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

1.0.	Zakres opracowania.....	3
2.0.	Podstawa opracowania.....	3
3.0.	Opis techniczny.....	3
3.1.	Zasilanie obiektu i pomiar energii.....	4
3.2.	Rozdzielnice elektryczne budynku.....	4
3.3.	Instalacja oświetlenia i gniazd wtykowych 230V.....	5
3.4.	Instalacja oświetlenia awaryjno-ewakuacyjnego	5
3.5.	Instalacja odgromowa	6
3.6.	Ochrona przed przepięciami	7
3.7.	Ochrona dodatkowa od porażeń	8
4.0.	Obliczenia techniczne	9
4.1.	Obliczenie wlv z SL do TE.....	9
4.2.	Obliczenia ochrony przeciwporażeniowej	9
5.0.	UWAGI KOŃCOWE	10

ZESTAWIENIE RYSUNKÓW

- E- 1 Przyłącze energetyczne i pomiar energii.
- E- 2 Tablica główna budynku TE.
- E- 3 Tablica kotłowni TK.
- E- 4 Instalacja siłowa i gniazd wtykowych.
- E- 5 Instalacja oświetleniowa.
- E- 6 Instalacja odgromowa.

1. Zakres opracowania

Zakres opracowania obejmuje:

- Przyłącze kablowe .
- Tablice rozdzielcze budynku
- Instalację oświetlenia i gniazd wtykowych 230V
- Instalacja oświetlenia ewakuacyjno-awaryjnego
- Instalację odgromową
- Ochrona przed przepięciami
- Ochrona dodatkowa od porażień

2. Podstawa opracowania

- Podkłady budowlane
- Aktualne normy przepisy i katalogi

3. Opis techniczny

3.1. Zasilanie obiektu i pomiar energii

Zasilanie obiektu zgodnie z technicznymi warunkami przyłączenia wydanymi przez EnergiaPro S.A. oddział w Legnicy nr: RDE-2.2/BT/158/911/2007.

Budynek świetlicy wiejskiej zasilić z szafki licznikowej SL-pnk zamontowanej na słupie nr 19/I/33. Z szafki SL-pnk wybudować linię kablową do projektowanej tablicy głównej budynku TE. Linie wykonać kablem YAKY 5x25mm² .

Trasę kabla pokazano na planie zagospodarowania terenu .

Niniejszy projekt nie przewiduje pomiaru energii dla budynku, jednak dla wewnętrznych pomiarów kontrolnych Użytkownik może zainstalować w rozdzielnicy głównej budynku TE modułowy licznik energii czynnej .

Moc zainstalowana w budynku	$P_i = 32,7\text{kW}$
Moc szczytowa przy $k_j = 0,7$	
$P_s = 32,7\text{ kW} \times 0,7$	$P_s = 23,0\text{ kW}$
Prąd obciążenia budynku	$I_n = 36,0\text{ A}$

3.2. Rozdzielnice elektryczne budynku

Tablicę główną TE montować przy głównym wejściu do budynku w ganku (pom1/9). Z tablicy głównej będzie zasilana tablica elektryczna kotłowni TK .

Tablica TE w obudowie wnąkowej XL3-160 prod. LEGRAND wyposażona jak na rys. E-2, tablica elektryczna kotłowni TK w obudowie naściennej typu RNN-55, 2x12 wyposażona jak na rys. E-3.

Tablicę elektryczną kotłowni TK zasilić jako oddzielny wlvz z tablicy głównej TE przewodem YDYżo-750 5x4mm² pod tynkiem p/t.

3.3. Instalacja elektryczna siłowa i oświetlenie.

Oświetlenie pomieszczeń socjalnych, korytarze, kuchnia zaprojektowano fluorescencyjne, oprawami sufitowymi, montowanymi na typowych zwieszakach z linki stalowej ze świetlówkami zwykłymi lub montowane w sufitach podwieszanych. Jako oświetlenia stanowiskowe, oświetlenie toalet i łazienek zaprojektowano oprawy żarowe.

Instalacja siłowa obejmuje:

- gniazda ogólne, podwójne w pomieszczeniach
- gniazda ogólne, szczelne (IP44) w sanitariatach i kuchni
- gniazda podgrzewacza wody w sanitarium pom. 1.2
- zasilanie podgrzewacza wody EPPV w kuchni 1.4

Wszystkie gniazda wtyczkowe zaprojektowano z bolcem ochronnym. Obwody oświetleniowe i gniazd wtyczkowych wykonać przewodami 3-żyłowymi. Trzecią żyłę (styk ochronny lub obudowę oprawy) łączyć do przewodu ochronnego PE w poszczególnych rozdzielnicach. Zasilanie podgrzewacza wody EPPV wykonać przewodem YDYżo-750 5x4mm² pod tynkiem p/t. Instalację gniazd wtyczkowych 230V wykonać przewodami YDYżo-750 3x2,5 mm² pod tynkiem p/t z osprzętem melaminowym pt (w pom. suchych) i bakelitowym szczelnym bryzgodpornym wpuszczonym w konstrukcję ścianek (w pom. Wilgotnych). Instalację oświetleniową wykonać przewodem YDYżo-750 3x1,5mm² pod tynkiem p/t.

Rzuty instalacji gniazd wtyczkowych pokazano na rys. E-3 , oświetlenia na rys. E-4.

Proponuje się gniazda wtykowe serii ZET firmy Elda podtynkowe i podtynkowe szczelne (IP44) firmy LEGRAND:

- w pom. suchych - typ GWP-230Z, GWP-130Z , 16A p/t
- w pom. wilgotnych, IP44 - typ GWP-132PZ, 16A p/t

Gniazda wtyczkowe należy montować na wysokości:

- ☞ gniazda wtyczkowe - 0,25 m,
- ☞ gniazda wtyczkowe, szczelne IP44 - 1,15m,
- ☞ gniazda wtyczkowe przy umywalkach - 1,5m.

W łazienkach przestrzegać wymagań dotyczących stref ochronnych zgodnie z normą PN-IEC 60364-7-701 określającą specjalne warunki instalowania odbiorników elektrycznych w łazience.

3.4. Instalacja oświetlenia awaryjnego-ewakuacyjnego 230V.

Instalacja obejmuje oprawy oświetlające drogi ewakuacyjne, wskazujące kierunki ewakuacji oraz oświetlenie awaryjne oświetlające ciągi komunikacyjne w przypadku zaniku napięcia. Oprawy oświetlenia ewakuacyjnego dobrano naścienne „Ew” typu OP1-A8TC3N firmy ES-SYSTEM z świetlówką kompaktową typu PL-S11W, samotestujące.

Oprawy te przy zasilaniu podstawowym 230V nie świecą się. Przy zaniku lub obniżeniu napięcia poniżej 0,6 Un natychmiast się przełączają na własne źródło zasilania - akumulatory Ni-Cd i powinny świecić przez okres 3h. Oprawy oświetlenia ewakuacyjnego i podświetlone znaki ewakuacyjne należy rozmieścić w miejscach wskazanych na załączonych planach instalacji. Oprawy z piktogramem “WYJŚCIE” montować nad drzwiami wyjściowymi. Pozostałe oświetlające i wskazujące drogi ewakuacyjne na ścianie na wysokości 2,5m od podłogi.

Oświetlenie awaryjne, oświetlające ciągi komunikacyjne w chwili zaniku napięcia na czas nie mniejszy niż 2h. Oprawy awaryjne „Aw” są częścią oświetlenia ogólnego gdzie oprawy stanowiące oświetlenie ogólne są wyposażone w dodatkowe moduły awaryjne (inwertery), których czas pracy nie może być krótszy od 2h. Oprawy

oświetlenia awaryjnego należy rozmieścić w miejscach wskazanych na załączonych planach instalacji.

Instalację oświetlenia awaryjnego-ewakuacyjnego należy wykonać przewodami YDYżo-750V 4x1,5 mm² z osprzętem melaminowym pt (w pomieszczeniach suchych) i bakelitowym szczelnym bryzgodpornym wpuszczonym w tynk (w pomieszczeniach wilgotnych).

Puszki rozgałęźne zainstalowane w obwodach oświetlenia awaryjnego-ewakuacyjnego pomalować wewnątrz żółtą farbą.

Zabezpieczenie obwodów wyłącznikami instalacyjnymi typu S302C10A w rozdzielniczy TE i TK.

Przewody instalacji oświetleniowej prowadzić pod tynkiem p/t.

Wszystkie oprawy oświetleniowe służące do oświetlenia bezpieczeństwa i ewakuacyjnego powinny spełniać wymagania PN-EN 60598-2-22:2004.

3.5. Instalacja odgromowa.

Budynek wymaga wykonania instalacji odgromowej, ze względu na wysoki komin znajdujący się na budynku remizy strażackiej. Budynek ten nie jest objęty projektem jednak w trakcie modernizacji/przebudowy budynku należy wykonać instalację odgromową obejmującą wymieniony komin i połączyć ją z instalacją odgromową projektowanej świetlicy. Wymagania dotyczące ochrony odgromowej określone są w normie PN/E-05003. Instalację odgromową tj. przewody odprowadzające poziome i pionowe wykonać prętem ocynkowanym FeZn ϕ 6mm. Na całej długości budynku należy wykonać zwód poziomy prowadząc instalację po szczycie dachu.

Odprowadzenia, uziomy pionowe, wykonać po ścianach bocznych budynku i poprzez złącza kontrolne ZK1 i ZK2 połączyć z uziomem otokowym budynku. Złącza kontrolne ZK instalować na wysokości 1,2m nad powierzchnią ziemi. Przewody odprowadzające montować na wspornikach w odległości co najmniej 2cm od ściany, przy odległości pomiędzy wspornikami nie mniejszej niż 1,5m. Można też układać przewody odprowadzające w zatynkowanych bruzdach ścian zewnętrznych.

Przewody uziemiające w miejscach wejścia do ziemi, należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi do wysokości 0,5m nad i 0,2m pod powierzchnią ziemi, osłonami stalowymi o wymiarach 30x30x4mm. Uziom otokowy wykonać taśmą stalową ocynkowaną (bednarką) o wymiarach FeZn 25x4mm ułożoną w ziemi na głębokości 0,6m, w odległości minimum 1,0m od ścian zewnętrznych budynku. Do uziomu przyłączyć miejscowe szyny wyrównawcze.

3.6. Ochrona przed przepięciami.

Od skutków bezpośrednich wyładowań atmosferycznych obiekt będzie chroniony i nstalacją piorunochronną. Natomiast od przepięć wtórnych i dla odprowadzenia dużych prądów piorunowych zastosowano ochronnik DEHNquard 275T ograniczające przepięcia do poziomu maximum 1,5 kV zainstalowany w tablicy rozdzielczej TE.

Ochronnik warystorowy, skutecznie likwiduje przepięcia pozostawiając niewielkie napięcie szczytkowe.

3.7. Ochrona dodatkowa od porażen.

Jako ochronę przeciwporażeniową dodatkową przed porażeniem prądem elektrycznym zastosowano SAMOCZYNNY WYŁĄCZENIE ZASILANIA.

Ochronie podlegają wszystkie metalowe obudowy i korpusy urządzeń elektrycznych mogące znaleźć się pod napięciem.

Dla ochrony przed porażeniem prądem elektrycznym w poszczególnych rozdzielnicach zastosowano wyłączniki różnicowoprądowe typu P304-40A o prądzie różnicowym 30 mA zabezpieczające obwody odbiorcze.

W projektowanej instalacji wszystkie gniazda wtyczkowe posiadają bolce ochronny, a urządzenia zacisk ochronny. Do połączenia pomiędzy bolcem lub zaciskiem i przewodem ochronnym PE na rozdzielnicach należy wykorzystać trzecią lub piątą żyłę przewodu zasilającego gniazdo wtyczkowe lub inne urządzenie odbiorcze.

Instalację wykonać starannie i zgodnie ze schematami.

Przewody ochronne PE doprowadzić należy również do wszystkich opraw oświetleniowych. Żyłę PE łączyć ze śrubą N przed wyłącznikiem różnicowoprądowym nie przerywać i nie zabezpieczać, aż do bolców gniazd wtykowych i obudów aparatów elektrycznych.

Do głównej i miejscowej szyny wyrównawczej należy podłączyć wszystkie metalowe obudowy urządzeń technologicznych, metalowe wanny i zlewozmywaki, urządzenia i rurociągi sanitarne: wodne i centralnego ogrzewania, metalowe kanały wentylacyjne oraz przewody ochronne PE we wszystkich rozdzielnicach.

Połączenia z rurami wykonać na typowe objemki z bednarki stalowej ocynkowanej z zaciskiem śrubowym, a inne przez przykręcenie lub przyspawanie płaskownika. Podłączenia urządzeń do głównej szyny wyrównawczej wykonać przewodem LgY 6 mm² lub DY 6 mm².

4. Obliczenia techniczne.

4.1. Dobór kabla zasilającego tablicę główną TE

Moc zainstalowana dla całego budynku:

$$P_s = 38,0 \text{ kW}$$

$$P_i = 23,0 \text{ kW}$$

$$I_n = 36,0 \text{ A}$$

Dobrano kabel YAKY 5x25mm² od SL-png do TE, którego I_{dd}=76A i zabezpieczono w szafce licznikowej wkładką 3xBm 40A o charakterystyce „gG”.

4.3. Obliczenie ochrony przeciwpożarowej

Dla wyłącznika różnicowoprądowego ..

Napięcie zabezpieczenia U_{1025V}

- RA rezystancja uziemienia
- I_a wartość wyłączającego prądu
- I_a = k x I_n dla I_n=0,03A
- I_a=1,2 x 0,03A = 0,036A

5. UWAGI KOŃCOWE

- Oprawy oświetlenia i gniazd wtyczkowych, należy zainstalować zgodnie z załączonymi planami instalacji elektrycznej łącznie z projektem wystroju wnętrz lub bezpośrednimi ustaleniami z Inwestorem lub Inspektorem nadzoru.
- Po wykonaniu wszystkich instalacji wykonać badania i pomiary pomontażowe zgodnie z z normą PN-91 –E/5009/61 dotyczącą rezystancji izolacji, rezystancji uziemienia, skuteczności ochrony przeciwporażeniowej.
- Wykonać protokoły badań i pomiarów oraz atesty i świadectwa do odbioru końcowego.
- Instalowane przewody, kable i aparatura winny posiadać certyfikat dopuszczający do obrotu na rynku krajowym.
- O wszelkich zasadniczych zmianach w dokumentacji i w czasie prowadzenia robót należy poinformować nadzór i inwestora.

Opracował:

Mgr inż. Robert Myrlak